

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΧΩΡΟΥ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΕ ΕΛΑΦΡΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΠΡΩΗΝ ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΗ

Ο ΣΤΑΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΚΑΙ Ο ΚΑΝΝΑΒΟΣ ΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΥΠΟΣΤΥΛΩΜΑΤΩΝ ΔΙΝΕΙ ΡΥΘΜΟ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝΕΙ ΤΗ ΔΙΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΜΕ ΥΠΟΔΟΜΕΣ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΕΜΦΑΝΕΙΣ. ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ ΟΙ ΓΥΑΛΙΝΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΛΕΥΚΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΔΑΠΕΔΟ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗ ΦΩΤΕΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ.

Η ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΟΧΕΥΕΙ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΦΩΤΙΣΜΟΥ, ΕΝΩ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ ΑΠΟΔΙΔΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΒΑΘΜΟ ΕΥΕΛΙΞΙΑΣ ΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ.

Σε πλήρως αδιαμόρφωτο χώρο κτιρίου πρώην καπναποθήκης στη Θεσσαλονίκη, δημιουργήθηκε ένας νέος χώρος 350 m², ο οποίος στέγασε τα νέα γραφεία εταιρείας συμβούλων μηχανικών. Το κτίριο, κατασκευασμένο το 1966, βρίσκεται στην ανατολική είσοδο της Θεσσαλονίκης και αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα βιομηχανικού κελύφους της δεύτερης περιόδου ανάπτυξης των καπναποθηκών, με μοντέρνες αναφορές στο σχεδιασμό του και με κύρια χαρακτηριστικά τις μεγάλες διαστάσεις, τους συμπαγείς όγκους, την επικράτηση του οριζώντιου έναντι του κατακόρυφου άξονα και τη στέγασση με δώμα.

Το κτίριο, μετά την παύση της καπνεμπορικής δραστηριότητας που στεγάστηκε εντός

του, παρέμεινε ανενεργό για ένα χρονικό διάστημα και κατά τα τελευταία χρόνια βρίσκεται σε διαδικασία μετασχηματισμού και επανένταξης στη ζωή της πόλης μέσω της επανάχρησής. Στην επιλογή του κτιρίου για τη στέγασση των νέων γραφείων συντέλεσαν αρκετοί παράγοντες, ένας από τους οποίους ήταν και η αναγνώριση της εξέχουσας σημασίας της επανάχρησής με κατάλληλους όρους, τόσο σε αρχιτεκτονικό, όσο και σε πολεοδομικό επίπεδο.

Το κτίριο αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα της περιόδου κατασκευής του, με ορθογωνική κάτοψη και αναλογία πλευρών 2:3. Αποτελείται από ισόγειο και πέντε ορόφους. Ο φέρων οργανισμός του είναι από σκυρόδεμα, ενώ τα υποστυλώματα έχουν χαρακτη-

ριστικές μυκητοειδείς απολήξεις. Οι περισσότεροι χώροι, οι οποίοι χρησιμοποιούνταν για την αποθήκευση δεμάτων καπνού, ήταν ενιαίοι χωρίς εσωτερικά διαχωριστικά, με εξαίρεση τον πέμπτο όροφο, στον οποίο στεγάζονταν τα γραφεία της εταιρείας και οι χώροι επεξεργασίας των φύλλων καπνού. Τα περισσότερα ανοίγματα βρίσκονταν στις δύο μεγάλες όψεις του κτιρίου ενώ ο σχεδιασμός των όψεων έχει μοντέρνες αναφορές, με την προβολή των στοιχείων του φέροντα οργανισμού στις όψεις.

Είναι σημαντικό το γεγονός ότι παρά τις επί μέρους επεμβάσεις που έχουν υλοποιηθεί στο κελύφος του κτιρίου και το γεγονός ότι η επανάχρησή του συντελέστηκε σχετικά αποσπασματικά στο εσωτερικό του, η αρχική

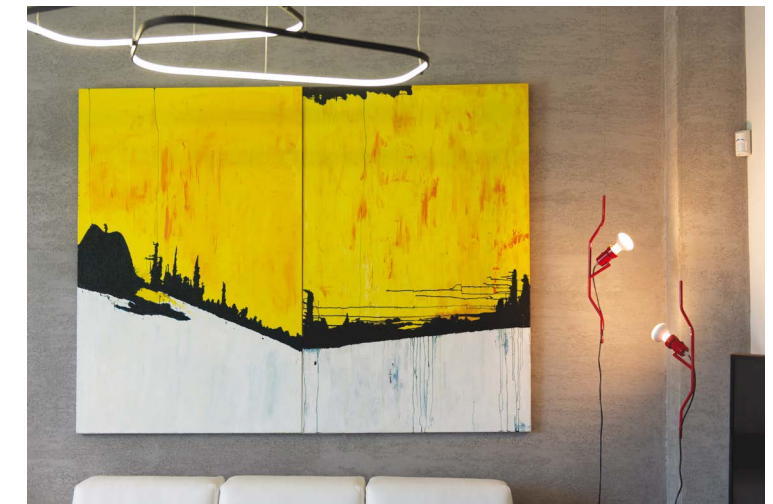

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΒΑΘΟΣ, Ο ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΑΥΣΤΗΡΟΣ ΚΑΝΝΑΒΟΣ ΥΠΟΣΤΥΛΩΜΑΤΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΗΞΕΙΣ.

Η ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΥΣΚΕΨΕΩΝ ΧΩΡΟΘΕΤΕΙΤΑΙ ΣΕ ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΖΩΝΕΣ ΚΛΕΙΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΔΙΑΧΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΓΥΑΛΙ.

ΣΗΜΕΙΑΚΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΕΝΤΟΝΑ ΧΡΩΜΑΤΑ, ΠΑ ΝΑ ΕΡΘΟΥΝ ΣΕ ΑΝΤΙΘΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΥΔΕΤΕΡΟΥΣ ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΚΥΡΙΑΡΧΟΥΝ.

μορφή του κτίσματος έχει διατηρηθεί σε σημαντικό βαθμό, παραπέμποντας με σαφήνεια στην αρχική του λειτουργία. Οι μεγαλύτερες αλλαγές που έχουν συντελεστεί αφορούν κυρίως στην προσθήκη κλιμακοστασίων, στη διάνοιξη νέων ανοιγμάτων στο κελύφος και στο κλείσιμο των οπών κάτω από τα παράθυρα, οι οποίες εξυπηρετούσαν στη ρύθμιση του απαραίτητου φυσικού αερισμού στο εσωτερικό κατά τη λειτουργία του ως καπναποθήκης. Επισημαίνεται ακόμη ότι η πρόσοψη του κτιρίου αρχικά ήταν η ανατολική όψη, γεγονός που σηματοδοτούνταν από την ύπαρξη του προστεγασματος και την ανάταση της απόληξης του ανελκυστήρα. Σημαντική αλλαγή αποτελεί το γεγονός ότι η άλλοτε πίσω όψη του κτιρίου (η δυτική

Ο ΧΩΡΟΣ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ. ΚΑΙ ΕΔΩ ΔΙΑΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΜΦΑΝΕΙΣ ΟΡΟΦΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ:
ΕΛΕΝΗ ΑΝΔΡΕΟΥ
ΜΕΛΕΤΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ:
ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ,
ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΕΤΖΕΠΗΣ
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ: CONSORTIS
ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ:
ΛΕΩΦ. ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΜΒΑΔΟ: 350 m²
ΧΡΟΝΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ: 2018
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ:
ΕΛΕΝΗ ΑΝΔΡΕΟΥ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ:
ΤΑΣΟΣ ΑΝΕΣΤΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΙΤΩΡΗΣ

ΟΙ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΔΙΑΘΕΟΥΝ
ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ
ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΜΕ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ
Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ:

ΔΑΙΚΙΝ Α.Ε. ΣΕΛ. 13
ΕΧΑΛCO Α.Ε. ΣΕΛ. 7

ΚΑΤΟΨΗ

Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΜΕ ΤΟ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΠΝΟΥ.

ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΑΓΗ ΧΡΗΣΗΣ.

ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΗΚΑΝ ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ ΧΑΜΗΛΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ, ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΜΕ ΑΝΤΛΙΑ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑΣ VRV IV ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΕΡΙΣΜΟΥ ΜΕ ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑΣ.

όψη) έχει μετατραπεί σήμερα σε πρόσοψη, καθώς έχει άμεση επαφή με την παρακείμενη λεωφόρο.

Βασικά χαρακτηριστικά του χώρου, στον οποίο διαμορφώθηκε ο νέος χώρος γραφείων, ήταν το μεγάλο βάθος, ο περιορισμένος αριθμός ανοιγμάτων, χαρακτηριστικά τα οποία προκύπτουν από την αρχική λειτουργία του κτιρίου, καθώς και ο αυστηρός κάρναβος που ορίζεται από τα υποστυλώματα με τις χαρακτηριστικές απολήξεις. Το περιορισμένο διαθέσιμο φυσικό φως αποτέλεσε βασική πρόκληση στη διαδικασία σχεδιασμού και οδήγησε στην επιλογή της ανοικτής κάτοψης, διάταξη με την οποία οργανώνεται ο κεντρικός χώρος. Η διάταξη ανοικτής κάτοψης στοχεύει στην αξιοποίηση του φυσικού φωτισμού και αερισμού και στη μέγιστη επαφή με το εξωτερικό περιβάλλον, ενώ ταυτόχρονα αποδίδει σημαντικό βαθμό

ευελιξίας ως προς τη διάταξη των ενοτήτων γραφείων. Εκατέρωθεν του κεντρικού ενιαίου χώρου, αναπτύσσονται δύο ζώνες κλειστών χώρων, στις οποίες χωροθετούνται χώροι γραφείων και η αίθουσα συσκέψεων, ενώ ο φυσικός φωτισμός εξασφαλίζεται με χρήση μεγάλων γυάλινων επιφανειών. Μ' αυτόν τον τρόπο, οργανώνονται επί μέρους διακριτές ζώνες γραφείων, κινήσεων και ανοικτής κάτοψης, που εναλλάσσονται μεταξύ τους, ενώ η διάκριση των ζωνών αποτυπώνεται και με τη διαφοροποίηση του χρωματισμού των δαπέδων. Σε πλεονεκτική θέση, παράλληλα με τον εξωτερικό τοίχο, χωροθετείται και η κουζίνα, ως βασικός χώρος διαλείμματος, ενώ βοηθητικοί και αποθηκευτικοί χώροι καταλαμβάνουν τους λιγότερο πλεονεκτικούς χώρους. Ο στατικός φορέας του κτιρίου και ο κάρναβος των ελεύθερων υποστυλωμάτων δίνει

ρυθμό στο χώρο και σε ένα βαθμό οργανώνει τη διέλευση των δικτύων. Με στόχο να μη μειωθεί το ελεύθερο ύψος του χώρου, η οροφή παραμένει εμφανής, ενώ εμφανείς είναι και οι υποδομές και τα δίκτυα του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού. Το δάπεδο του χώρου είναι βιομηχανικό με εποξειδική βαφή. Τα χρώματα που έχουν επιλεγεί είναι το λευκό, το μαύρο και τόνι του γκρι. Κυριαρχούν οι ανοικτοί χρωματισμοί στο δάπεδο και στις οροφές, ώστε οι χώροι να είναι περισσότερο φωτεινοί, ενώ το ξύλο που εφαρμόζεται στην επίπλωση προσδίδει οικειότητα και ισορροπεί την ψυχρότητα των εκτεταμένων γυάλινων επιφανειών. Σημειικά εφαρμόζονται στοιχεία με έντονα βασικά χρώματα, κόκκινο και κίτρινο. Στο χώρο εφαρμόστηκαν φωτιστικά χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης, σύστημα κλιματισμού με αντλία θερμότητας VRV IV και σύ-

στημα αερισμού (εξαερισμός και προσαγωγή νωπού αέρα) με ανάκτηση θερμότητας. Ένα περίπου χρόνο μετά τη λειτουργία του νέου χώρου πραγματοποιήθηκε έρευνα μέσω ερωτηματολογίου, το οποίο απαντήθηκε ανώνυμα από τους εργαζόμενους. Το ερωτηματολόγιο είχε στόχο να διερευνήσει την άποψη των χρηστών όσον αφορά σε ζητήματα θερμικής, οπτικής και περιβαλλοντικής άνεσης, θέματα θορύβου, λειτουργικότητας και ασφάλειας, καθώς και περιβαλλοντικά θέματα, όπως οι υποδομές ανακύκλωσης κτλ., ώστε να γίνει συνολική αποτίμηση της απόκρισης του χώρου, αλλά και της σημασίας της συμπεριφοράς του χρήστη. Σύμφωνα με τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου, οι συνθήκες θερμικής άνεσης αξιολογούνται άριστα τόσο κατά τη θερινή, όσο και κατά τη χειμερινή περίοδο. Εξίσου

θετική είναι και η συνολική αποτίμηση της λειτουργικής διαρρύθμισης. Διερευνήθηκε η σχέση της διάταξης ανοικτής κάτοψης με τα επίπεδα θορύβου και την επίδραση αυτών των επιπέδων στην εργασία, η οποία, όπως προκύπτει, σχετίζεται με το είδος της εργασίας που επιτελείται από κάθε εργαζόμενο. Παρόμοια είναι τα συμπεράσματα για την αποτίμηση της ιδιωτικότητας, ενώ διαπιστώθηκε ότι οι περισσότεροι εργαζόμενοι θεωρούν ότι η ανοικτή κάτοψη ευνοεί την επικοινωνία και τη συνεργατικότητα. Λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του χώρου, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο θέμα του φυσικού και συνολικά διαθέσιμου φωτισμού. Ο βόρειος προσανατολισμός των ανοιγμάτων λειτουργεί θετικά αναφορικά με την ποιότητα του φυσικού φωτισμού, καθώς εξασφαλίζει σταθερό διάχυτο φυσικό φωτισμό και περιορίζει σημαντικά το φαινόμενο

της θάμβωσης. Αν και η χρήση του τεχνητού φωτισμού είναι απαραίτητη σε σημαντικό βαθμό για την εξασφάλιση της απαραίτητης ποσότητας φωτισμού στην επιφάνεια εργασίας, σε ερώτηση που απευθύνεται σε εργαζόμενους, των οποίων η θέση εργασίας βρίσκεται μακριά από παράθυρο, το μεγαλύτερο ποσοστό δηλώνει ότι ο περιορισμένος φυσικός φωτισμός επιδρά λίγο στην απόδοσή του. Σε ερώτηση για συνολικότερη αποτίμηση του νέου χώρου η πλειονότητα δηλώνει ότι ο χώρος ικανοποιεί σε μεγάλο βαθμό τις απαιτήσεις ενός σύγχρονου και ευχάριστου χώρου εργασίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Σ. Γκοβούση, Σ. Ταβλίκος (2018), "Οι καπναποθήκες της Θεσσαλονίκης". Η αρχιτεκτονική κληρονομιά του καπνού στον 20ο αιώνα, University Studio Press.